

Afsprakennota Project ‘Blijf er niet mee zitten’

Tussen

1. De Stad Gent, met zetel te 9000 Gent, Botermarkt 1, hier vertegenwoordigd door het college van burgemeester en schepenen, voor wie hier tekenen

de heer Resul Tapmaz, schepen van Welzijn, Gelijke kansen, Gezondheid en Sport (bij delegatiebesluit van 16 juni 2014)

de heer Paul Teerlinck, stadssecretaris,

hierna genoemd “de Stad”

2. Logo Gezond+ vzw, met zetel te Baudelokaai 8, 9000 Gent, vertegenwoordigd door Marleen Roesbeke (coördinator) en Cisca Vandereyken (regio-verantwoordelijke Gent).
3. Centrum Geestelijke Gezondheid Eclips, Elyzeese Velden 74, 9000 Gent, vertegenwoordigd door Alain Vincke, directeur.
4. het OCMW Gent, met zetel te 9000 Gent, Onderbergen 86, vertegenwoordigd door Rudy Coddens, voorzitter.
5. Het Pakt, Oude Abdij Drongenplein 26, 9031 Drongen, vertegenwoordigd door Mia De Caluwé, voorzitter.
6. De volgende Gentse Wijkgezondheidscentra:
 - a. WGC De Punt, Tweekapellenstraat 45, 9050 Gentbrugge
 - b. WGC Watersportbaan, Nekkersberglaan, 518, 9000 Gent
 - c. WGC Kapellenberg, Land Van Waaslaan 130, 9040 Sint-Amandsberg
 - d. WGC Rabot, Begijnhoflaan 43, 9000 Gent
 - e. WGC De Kaai, Francisco Ferrerlaan 441, 9000 Gent
 - f. WGC Botermarkt, Hundelgemsesteenweg 145, 9050 Ledeberg,
 - g. WGC Brugse Poort, Emilius Seghersplein 16, 9000 Gent
 - h. WGC De Sleep, Désiré Fiévéstraat 31, 9000 Gent
 - i. UGC Nieuw Gent, Rerum Novarumplein 180 B, 9000 Gent

Vertegenwoordigd door Leen De Roo, directeur Wijkgezondheidscentrum Botermarkt.

Wordt overeengekomen om vanuit dit project rond geestelijke gezondheid de veerkracht van de Gentenaars te versterken en te bevorderen, d.m.v.:

- Een structureel aanbod aan 'activiteiten ter bevordering van de geestelijke gezondheid' voor Gentenaars, Gentse organisaties en verenigingen
- Communicatiecampagne met als doel:
 - o Het thema onder de aandacht brengen en bespreekbaar maken
 - o De Gentenaar toeleiden naar het bestaande aanbod rond geestelijke gezondheid van Stad Gent

onder voorbehoud van de jaarlijkse goedkeuring van het budget van de Stad.

1. Geestelijke gezondheid in Gent: situering

Uit onderzoek blijkt dat er in Vlaanderen nog een groot taboe rust op psychische problemen en dus ook op het bespreken ervan en het zoeken van hulp.

Uit de ronde tafels die de Gezondheidsdienst organiseerde om de knelpunten en doelstellingen op vlak van geestelijke gezondheid te bepalen werd afgeleid dat in kader van preventie en gezondheidsbevordering vooral moet gewerkt worden aan het versterken van sociaal kapitaal en de veerkracht van mensen. Mensen hebben zelf mogelijkheden om hun draag- en veerkracht te vergroten en kunnen versterkt worden in hun individuele vaardigheden.

Cijfers en onderzoek

¼ van de Belgen kampt met psychisch onwelbevinden, waarvan ½ kan leiden tot een tamelijk ernstige aandoening (Belgische Gezondheidsenquête 2008). Wat Gent betreft, blijkt uit de "Omgevingsanalyse Gezondheid Gent 2012" dat geestelijke gezondheidsproblemen relatief vaak voorkomen in vergelijking met Vlaanderen¹, en dat de gezondheid van personen in socio-economisch zwakkere buurten in Gent minder goed is. Zowel het psychisch welbevinden als de zelf gepercipieerde gezondheid zijn positief gerelateerd aan het inkomen (hoe hoger, hoe beter het welbevinden en de gezondheidstoestand). Cliënteel van OCMW, CAW en ICAW kampt in grote mate met ernstige psychische klachten (KANS-onderzoek). Ongeveer 70% van deze eerstelijnswelzijnszorggebruikers bevestigen psychisch onwelbevinden en de helft van de welzijnszorggebruikers met psychisch onwelbevinden vertoont tekenen van milde tot ernstige depressiviteit. Financieel kwetsbare zorggebruikers hebben een laag veralgemeend vertrouwen in hun medemensen en ervaren vooral een groot gebrek aan 'diepgaande' en affectieve sociale steun.

De manier waarop mensen met kwetsbaarheid en zwakte omgaan, in scholen en werkomgevingen, organisaties, jeugdwerk, gezinnen en woonzorgcentra, is van cruciaal belang om bespreekbaarheid van psychische problemen te bewerkstelligen (LUCAS-studie). Het besef

¹ een relatief hoog aandeel inwoners van Gent wordt opgenomen in de psychiatrie, namelijk 173 per 10.000 inwoners in vergelijking met 96 per 10.000 inwoners in Vlaanderen in 2008. Verder waren in 2010 2311 Gentenaren in begeleiding bij een Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg of CGG (Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid 2010). Het aantal CGG patiënten in Gent is iets hoger dan gemiddeld in Vlaanderen (9,5 tov 8,6 per 1.000 inwoners). Specifiek omtrent de suïcideproblematiek blijkt dat zelfdoding en suïcidepogingen meer voorkomen in Gent dan gemiddeld in Vlaanderen.

dat de meeste psychische problemen goed behandelbaar zijn of zelfs grotendeels voorkomen kunnen worden, is nog te weinig doorgedrongen bij het grote publiek, en de beeldvorming over geestelijke gezondheid blijft overwegend negatief. Veel mensen zijn overtuigd van het feit dat het “geen zin heeft” om over psychische problemen te spreken.

De manier waarop mensen kijken naar de gezondheidszorg (in het algemeen) blijkt samen te hangen met de attitude en communicatie van hulpverleners hieromtrent. Uitstelgedrag komt nog vaak voor omdat men het zelf wil oplossen, angst heeft voor de kostprijs, er een stigma gebonden is op zoeken naar professionele hulpverlening en omdat men bepaalde percepties heeft op de toegankelijkheid van diensten.

Sleutelfiguren in de samenleving (leerkrachten, politie, apothekers, sociaal werkers, verpleegkundigen, cipiers, etc.) en eerstelijnsverleners hebben een belangrijke rol in het herkennen en bespreekbaar maken van psychische problematieken zoals depressie. Wanneer psychische problemen tijdig bespreekbaar zijn, kan je nog zeer veel zelf doen om erger te voorkomen.

2. Project ‘Blijf er niet mee zitten’

Het primaire doel van het project op zich is de veerkracht van de Gentenaar te verhogen, dit door hen te informeren over psychisch welzijn, hen handvatten aan te reiken over hoe omgaan met bv. een dip of andere moeilijke momenten, hen aan te sporen over geestelijke gezondheid te spreken, de weg te tonen naar de hulpverlening en het sociaal kapitaal te vergroten.

Communicatie

Parallel met het aanbod aan activiteiten ter bevordering van de geestelijke gezondheid wordt er een communicatiecampagne opgestart.

Het doel van de communicatiecampagne is het toeleiden naar het bestaande aanbod. De Stad Gent engageert zich om de logo's van bovenvermelde partners te vermelden op deze communicatiematerialen.

Doelgroep

Alle Gentenaars, met extra aandacht voor sociaal-economisch kwetsbare groepen, sociaal geïsoleerden (vb eenzame ouderen), jongeren, anderstaligen ...

Zo veel mogelijk Gentse (wijk)organisaties die verschillende doelgroepen bereiken worden opgeroepen of aangesproken om mee te doen of het project zichtbaar te maken in de wijk.

Methodiek en actiepunten

Vanaf oktober 2014 zal er een stadsbreed aanbod zijn voor organisaties, instellingen, vzw's, individuen die aan de slag willen rond geestelijke gezondheid. Dit aanbod zal online bekend gemaakt worden via www.geestelijkgezondgent.be.

Geïnteresseerden zullen allerlei psycho-educatieve sessies, workshops, infomomenten, lezingen, discussiemomenten... kunnen organiseren met middelen van de Stad. Er zullen enkele voorwaarden verbonden worden aan de organisatie van zo een activiteit (zoals deelnemers, openbaarheid, locatie ...).

Met dit aanbod willen we organisaties die met kansengroepen werken betrekken, daarom proberen we om naast een algemeen aanbod zoveel mogelijk activiteiten op maat van specifieke doelgroepen op te nemen. De activiteiten moeten zo laagdrempelig mogelijk zijn en op maat van de doelgroep. Na een officieel stadsbreed startmoment in oktober zal het aanbod beschikbaar worden gesteld voor de organisaties.

Engagement

De onderstaande partners engageren zich om zich gedurende de rest van deze legislatuur (oktober 2014-december 2018) in te zetten op het verhogen van de veerkracht van Gentenaars. Zij doen dit enerzijds door het aanbod van de Stad Gent mee bekend te maken en cliënten/patiënten/partners toe te leiden en anderzijds door organisaties die intekenen op het aanbod, te helpen bij de organisatie van activiteiten ter bevordering van de geestelijke gezondheid.

3. Afspraken met de verschillende partners

Een breed draagvlak van partners en een solidaire verdeling van de inspanningen, vormt de beste garantie voor het welslagen van dit project.

- Gezondheidsdienst Stad Gent: trekker van het project. Verantwoordelijk voor de regie, de coördinatie, afstemming met de verschillende partners, uitwerking van het aanbod en de communicatiecampagne, praktische opvolging van de psycho-educatieve sessies en de evaluatie van het project.
- LogoGezond+: is medetrekker van het project. LG+ ondersteunt inhoudelijk het aanbod via bestaande Vlaamse methodieken voor specifieke doelgroepen (Fit In Je Hoofd, Noknok, Zilverwijzer, Goed Gevoel Stoel ...). Geeft ook praktische ondersteuning in het zoeken naar geschikte lesgevers en het toeleiden van jeugd- en seniorenverenigingen naar het aanbod. Verder werkt LG+ actief mee aan de uitwerking van de communicatiecampagne.
- Centrum Geestelijke Gezondheid Eclips: is eveneens medetrekker van het project. Verder verzorgt het CGG de workshop positieve gespreksvoering voor hulpverleners samen met een medewerker van OCMW Gent. Verder geeft CGG inhoudelijke ondersteuning in de uitwerking van het aanbod en praktische ondersteuning bij de organisatie van enkele activiteiten waaronder de startmomenten in oktober.

- OCMW Gent: verzorgt samen met het CGG de workshop positieve gespreksvoering voor hulpverleners en voorziet activiteiten ter bevordering van de geestelijke gezondheid van 55+. (De psycholoog van) het welzijnsbureau is samen met het wijkgezondheidscentrum het aanspreekpunt in de wijk rond geestelijke gezondheid. De welzijnsbureaus leiden hun cliënten toe naar het aanbod en verspreiden de communicatie. Als vanuit een wijkwelzijnsoverleg wordt beslist om het project in de wijk uit te werken, kan OCMW een actieve rol spelen in de inhoudelijke uitwerking van het wijkproject.
- Het Pakt: ondersteunt het project inhoudelijk. Zet zijn expertise in om het aanbod verder aan te vullen en communiceert het aanbod mee naar zijn netwerk. De werkgroep functie 1 van artikel 107 is een platform waar de activiteiten binnen het geestelijke gezondheidsproject gecommuniceerd kunnen worden en waar feedback kan verkregen worden.
- De Gentse wijkgezondheidscentra: zijn het referentiepunt gezondheid in de wijk. Zij worden geacht om leefstijlcampagnes binnen het stedelijk beleid te ondersteunen en mensen toe te leiden naar de gezonde keuzes. Ook wat betreft geestelijke gezondheid zijn zij een referentiepunt. Zij verwijzen patiënten door naar het aanbod rond geestelijke gezondheid in de wijk en maken het thema bespreekbaar. De wijkgezondheidscentra verspreiden ook mee de communicatie rond het stedelijk project rond geestelijke gezondheid en organiseren in de mate van het mogelijke ook zelf activiteiten ter bevordering van de geestelijke gezondheid.
- Buurtwerk: deze stadsdienst gaat een engagement aan om de Gezondheidsdienst en de aanvragende organisatie te helpen bij het zoeken naar een geschikte locatie in de wijk of om zijn eigen zaal (buurtcentrum) ter beschikking te stellen. Verder zijn alle buurtwerkers op de hoogte van het project en maken zij dit via hun netwerk en kanalen mee bekend bij de wijkorganisaties. Zij leiden ook buurtbewoners toe naar de activiteiten die binnen dit kader worden georganiseerd. Ten slotte kunnen Gezondheidsdienst en Dienst Buurtwerk ook samen activiteiten opzetten in de buurt.
- Integratiedienst: ondersteunt de Gezondheidsdienst in de uitwerking van een aanbod voor minderheidsgroepen en kansengroepen. Zij maken het aanbod ook bekend bij zelforganisaties en helpen bij de organisatie van activiteiten specifiek voor deze doelgroepen.

4. Evaluatie

De vermelde externe partners zijn allen vertegenwoordigd in de Gezondheidsraad en zullen daar ook regelmatige updates krijgen van het verloop van het project. Dit is dan ook het platform waar ze feedback kunnen geven en waar het project en de samenwerkingen in onderling overleg bijgestuurd kunnen worden. Indien nodig kan een parallel overleg met enkel de partners belegd worden vanuit het Netwerk Gezondheids promotie.

5. Wijzigingen aan de afsprakennota

Eventuele wijzigingen aan deze afsprakennota kunnen slechts worden aangebracht indien beide partijen akkoord gaan.

6. Geschillen

Deze afsprakennota wordt beheerst door en zal geïnterpreteerd worden overeenkomstig het Belgische recht.

Mocht er een betwisting tussen partijen ontstaan, dan zullen de partijen in gemeenschappelijk overleg naar een oplossing streven.

Aldus overeengekomen te Gent op .././2014 en opgemaakt in ... originele exemplaren.

Elke partij erkent hierbij één origineel exemplaar te hebben ontvangen.

Voor de Stad,

de heer Paul Teerlinck, stadssecretaris,

Voor de burgemeester (bij delegatiebesluit van 16 juni 2014)

de heer Resul Tapmaz, schepen van Welzijn,
Gelijke Kansen, Gezondheid en Sport

Voor Logo Gezond+

Mevrouw Marleen Roesbeke, coördinator.

Voor Centrum Geestelijke Gezondheid Eclips,

De heer Alain Vincke, directeur.

Voor het OCMW,

de heer Rudy Coddens, voorzitter.

Voor Het Pakt,

Mevrouw Mia De Caluwé, voorzitter.

Voor de Gentse Wijkgezondheidscentra,

Leen De Roo, algemeen directeur WGC Botermarkt.